Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2025 жылғы 7 қарашадағы № 419 бұйрығы

Кәсіптік стандарт: «Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін азық өндіру»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: Кәсіптік стандарттың қолдану аясы: «Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін азық өндіру» кәсіби стандарты (бұдан әрі – кәсіби стандарт) Қазақстан Республикасының «Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін азық өндіру» Заңының 5-бабына сәйкес әзірленген. Кәсіби стандарт белгілі бір кәсіби қызмет түрін жүзеге асыратын жұмыскерлерге қажетті біліктілік деңгейлерін, сондай-ақ нақты еңбек функцияларын орындауға қойылатын талаптарды айқындау үшін, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі, техникалық және кәсіптік білім беру ұйымдарының білім беру бағдарламаларын әзірлеуде қолдануға арналған. Осы кәсіби стандарт біліктілік пен құзыреттілік деңгейіне, еңбекті күтіп-ұстауға, сапасы мен жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайды, сондай-ақ ұйымдарда ауыл шаруашылығы жануарларына арналған жемшөп өндіру саласындағы жұмыстарға арналған міндеттердің кең ауқымын шешуге арналған. Осы кәсіптік стандартты мынадай пайдаланушылар: 1) Жұмыскерлер – ауыл шаруашылығы саласындағы кәсіби қызметке қойылатын талаптарды түсінуі, өзінің кәсіби дамуы мен біліктілігін арттыруды жоспарлауы, сондай-ақ бейіндік бағыт бойынша мансаптық ілгерілеуді болжауы үшін; 2) Жұмыс берушілер – ауыл шаруашылығы саласындағы кәсіби қызметтің мазмұнына қойылатын бірыңғай талаптарды әзірлеуі, еңбек нарығының қазіргі заманғы қажеттіліктеріне жауап беретін қызметкерлердің біліктілігіне қойылатын талаптарды жаңартуы, персоналды жалдауы және аттестаттау кезінде өлшемшарттарды қалыптастыруы, сондай-ақ кадрлардың біліктілігін арттыруы, дамытуы, ілгерілетуі және ротациялау бағдарламаларын жасауы үшін; 3) Білім беру және оқу орындары – ауыл шаруашылығы саласындағы мамандарды даярлауы, бейіндік бағыттардың басшылары мен мамандарын қайта даярлауы және олардың біліктілігін арттыруы, ауыл шаруашылығы саласындағы оқытушылар мен сарапшыларды кәсіптік қайта даярлауы және олардың біліктілігін арттыру жүйесін дамытуға білім беру бағдарламаларының мақсаттары мен мазмұнын айқындау үшін; 4) Сертификаттау және біліктілік беру жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар (органдар) – персоналды сертификаттау кезінде бағалау материалдарын әзірлеуі және сәйкестік деңгейі бойынша қызметкерлердің біліктілік өлшемшарттарын әзірлеуі үшін; 5) Мемлекеттік органдар – еңбек нарығын мониторингтеу және болжамдау өлшемшарттары ретінде кәсіптік стандартты пайдалану үшін қолданылады. Осы кәсіптік стандарттың негізінде ұйымдар өндірісті, еңбек және еңбекті ұйымдастыру ерекшеліктерін ескере отырып, кәсіптік білім деңгейін, еңбек функцияларының тізбесін, білімін, машықтары мен дағдысын көрсете отырып, қызметкерлердің ішкі пайдалануы үшін басқару және олардың жауапкершілігін есепке ала отырып, корпоративтік кәсіптік стандарттарын әзірлей алады.

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) Азық өндіру – азықты өндіру, өңдеу және сақтау бойынша ұйымдастырушылық-шаруашылық және технологиялық іс-шаралардың ғылыми негізделген жүйесі.

2) Азық – қоректену кезінде қалыпты физиологиялық функциялардың пайда болуын және олардан алынатын өнімнің сапасын қамтамасыз ететін өсімдік, жануар, микробиологиялық текті өнімдер, сондай-ақ минералды қоспалар.

3) Азық қоспалары – қоректік және биологиялық белсенді заттардың мөлшері мен ара қатынасын реттейтін, сондай-ақ жануарлардың денсаулығы мен ең жоғары өнімділігін қамтамасыз ететін рационға кез келген қоспалар.

4) Сүрленген азық – құрамында елеулі дәрежеде су мөлшері бар — шамамен 70—92 % – өсімдік тектес азықтар

5) Ірі азық – пішен, сабан, кесілген пішен, шөп ұны, топан, балдырлар, ағаш (бұтақты) азығы, жүгері собығының сабақтары және т.б..

6) Құнарландырылған азық – дәнді, бұршақты астық, оларды ұнға, жармаға қайта өңдеу өнімдері, бұршақты дақылдардың және қалақайдың шөп ұны.

7) Суару (ирригация) – топырақтың құнарлылығын арттыру мақсатында ылғалдың жетіспеушілігін көретін алқаптарға суды жеткізу, және топырақтың тамыр жайылатын қабатындағы оның қорларын ұлғайту.

8) Суарушы – суарумен айналысатын адам.

9) Диқан – агроном, диқаншылық жөніндегі маман.

10) Жер бетімен суару – жер үсті бойынша суды жая отырып, жерді суару.

11) Суару режимі – суару санының, мерзімдерінің және нормаларының жиынтығы.

12) Азық алқаптары – өсімдік жамылғысы пішенге, пішендемеге, сүрлемге, шөп ұнына және мал жаюға пайдаланылатын шабындықтардың, жайылымдардың және себілген азықтық дақылдардың жер учаскелері.

13) Табиғи азықтық алқаптар – табиғи шөптері бар жерлер (жайылымдар мен шабындықтар).

14) Сабан тайлау – мал азығына арналған орамдарға сабанды жинау процесі, сондай-ақ бұл егістіктен арамшөптердің көп мөлшерін жинауға ықпал етеді.

15) Күделеу – домалақ жотасы бар параллелепипед (күде) немесе домалақ жотасы бар күмбез түріндегі себінді пішен түрінде тығыз үймелерге сақтау үшін себінді немесе нығыздалған пішен (сабан) салу.

16) Мая – үлкен жоғары және дөңгелек немесе төртбұрышты үйме тығыз салынған шөп немесе сабан (немесе баулардың үймесі, яғни сабақтардың шоғыры).

17) Күде – үлкен, әдетте сопақша келген шөп немесе сабан маясы, немесе ашық аспан астында

сақтауға арналған айрықша тәсілмен жиналған астық бауы.

18) Грунт – жердің минералды бөлігі.

19) Топырақ – өсімдіктердің, микроорганизмдердің, жануарлардың, саңырауқұлақтардың қалдықтары бар жердің құнарлы бөлігі + топырақ биожүйелері.

20) Азықтың қоректілігі – азықтың сапасы, жануарлардың тағамға, энергияға және қоректік заттарға қажеттілігін қанағаттандыру.

21) Азықтандыру рационы – ауыл шаруашылығы жануарларының тәулігіне қоректік заттарға қажеттілігін қамтамасыз ететін азық құралдарының жиынтығы.

22) Сүрлем – консервіленген шөптер немесе түйнек жемістілер, барда, сондай-ақ шөптерден, астық тұқымдастардан немесе қызылша сабанынан тұратын қоспалар

23) Балауса азық – малдарға балғын түрде шабылған жасыл жемдік өсімдіктердің жер үсті массасы.

24) Ақпараттық білім беру – білім беру ұйымдарынан және білім беру қызметтерін ұсынатын ұйымдардан тыс күнделікті қызмет барысында алынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденбейтін білім беру түрі.

25) Бейресми білім беру – оқу орнын, мерзімдері мен нысанын есепке алмай көрсетілетін білім беру қызметтерін ұсынатын және оқыту нәтижелерін растайтын құжатты берумен сүйемелденетін ұйымдар жоспарлаған, ұйымдастырған және жүзеге асыратын білім беру түрі.

26) Кәсіби кіші топ – еңбек функцияларының тұтас жиынтығымен және оларды орындау үшін қажетті құзыреттермен қалыптасқан кәсіптер жиынтығы.

27) Кәсіби топ – жалпы интеграциялық негізі бар (мақсаты, объектілері, технологиялары, оның ішінде еңбек құралдары ұқсас немесе жақын) және оларды орындау үшін еңбек функциялары мен құзыреттерінің ұқсас жиынтығын болжайтын кәсіби кіші топтардың жиынтығы.

28) Біліктілік – белгілі бір еңбек функцияларын сапалы орындауға жұмыскердің даярлық деңгейі.

29) Біліктілік деңгейі – күрделілік, еңбек әрекеттерінің стандарттылығы, жауапкершілік және дербестік параметрлері бойынша сараланатын қызметкердің даярлық деңгейіне және құзыретіне қойылатын талаптардың жиынтығы.

30) Еңбек функциясы – еңбек процесінің бір немесе бірнеше міндеттерін шешуге бағытталған өзара байланысты әрекеттер жиынтығы.

31) Кәсіптік стандарт – кәсіптік қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне, құзыреттеріне, мазмұнына, сапасына және еңбек жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт.

32) Кәсіп – арнайы даярлық нәтижесінде алынған және білім туралы тиісті құжаттармен расталатын белгілі бір білімді, іскерлікті және практикалық дағдыларды талап ететін адамның еңбек қызметі сабақтарының негізгі түрі.

33) Салалық біліктілік шеңбері – салада танылатын біліктілік деңгейлерінің құрылымдық сипаттамасы.

34) Ұлттық біліктілік шеңбері – салалық біліктілік шеңберлерін, кәсіптік стандарттарды әзірлеу үшін деңгейлердің, біліктіліктердің, жалпы кәсіптік құзыреттердің бірыңғай шкаласын айқындайды.

35) Машықтар – қызметті жүзеге асыру және міндеттерді шешу мақсатында білімді пайдалану және құзыреттілік таныту қабілеті (логикалық, интуитивтік, шығармашылық және практикалық ойлауды пайдалану).

36) Білім – оқу және жеке тәжірибесі арқылы ақпаратты меңгеру нәтижесі, оқу немесе жұмыс саласына қатысты фактілер, қағидаттар, теория мен практика жиынтығы, біліктіліктің міндетті түрде бағалануға тиіс бөлігі.

37) Құзыреттер – белгіленген біліктілік деңгейінің кәсіби қызметінде міндеттерді орындауды қамтамасыз ететін субъекті қызметінің сапасы.

38) Тәжірибе – саналы қызмет, белгілі бір уақыт аралығында меңгерілген және тиімді пайдаланыла алатын білім және білік.

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) БА – Біліктілік анықтамалығы
2) БТБА – Бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамасы
3) ББХСЖ – Білім берудің халықаралық стандартты жіктемесі
4) ЖЖМ – Жанар-жағармай материалдары
5) КС – Кәсіптік стандарт
6) ҚР – Қазақстан Республикасы
7) ӨҚҚ – Өсімдіктерді қорғау құралдары
8) СБШ – Салалық біліктілік шеңбері
9) ҰБШ – Ұлттық біліктілік шеңбері

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Кәсіптік стандарттың атауы: Ауыл шаруашылығы жануарлары үшін азық өндіру
5. Кәсіптік стандарттың коды: A01191052
6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

А Ауыл, орман және балық шаруашылығы
01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
01.1 Бір- немесе екіжылдық дақылдарды өсіру
01.19 Өзге де бір-немесе екіжылдық дақылдарды өсіру
01.19.1 Азық дақылдарын және олардың тұқымдарын өсіру
А Ауыл, орман және балық шаруашылығы

01 Өсімдік және мал шаруашылығы, аңшылық және осы салаларда қызметтер ұсыну
01.2 Көп жылдық дақылдарды өсіру
01.29 Басқа да көпжылдық дақылдарды өсіру
01.29.0 Басқа да көпжылдық дақылдарды өсіру
C Өңдеу өнеркәсібі
10 Тамақ өнімдерін өндіру
10.9 Жануарларға арналған дайын азықтарды өндіру
10.91 Ауылшаруашылығы жануарларына арналған дайын азықтарды өндіру
10.91.0 Ауылшаруашылығы жануарларына арналған дайын азықтарды өндіру

7. Кәсіптік стандарттың қысқаша сипаттамасы: Кәсіптік стандартта ауыл шаруашылығы жануарларына арналған жемшөп өндірісіне жататын негізгі кәсіптердің сипаттамасы, сондай-ақ жемшөп өндіру жөніндегі жұмыстарды орындаумен айналысатын қызметкерлердің жұмыс сипаттамасы мен еңбек функциялары және ауыл шаруашылығы жануарларына арналған жемшөп өндірісінің қызметін ұйымдастыру келтірілген.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:
1) Сулау, суландыру жөніндегі жұмысшы - 2 СБШ-нің деңгейі
2) Білікті ауыл шаруашылығы (егін дақылдары) жұмыскері - 3 СБШ-нің деңгейі
3) Азықты дайындау және даярлау жөніндегі білікті жұмысшы - 3 СБШ-нің деңгейі
4) Ветеринариялық фельдшер-зертханашы - 5 СБШ-нің деңгейі
5) Бөлімше агрономы (біліктілік денгейі орташа) - 5 СБШ-нің деңгейі
6) Зертхана бастығы (ауыл шаруашылығында) - 6 СБШ-нің деңгейі

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Сулау, суландыру жөніндегі жұмысшы»:			
Топтың коды:	9211-1		
Қызмет атауының коды:	9211-1-004		
Кәсіптің атауы:	Сулау, суландыру жөніндегі жұмысшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	2		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (64-шығарылым) бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2025 жылғы 17 қаңтардағы № 499 бұйрығы 63. Диқан. Параграф 1. Диқан.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Жұмыс өтіліне қойылатын талаптар жоқ		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	жұмыс орнында нұсқама/тағылымдама немесе қысқа мерзімді оқыту		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	9116-0-009 - Жерлерді суғару жөнінде жұмысшы		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіру процесінде жұмыстарды, бекітілген аумақта егістік дақылдарын суару жөніндегі операцияларды орындау, суару кестелеріне сәйкес егістіктерді суару режимін, ал құрғатылған жерлерде топырақтың оңтайлы ылғалдылығын сақтай отырып, қажетті құрғату режимін реттеу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Оларға бекітілген аумақта егістік дақылдарды суару бойынша жұмыстарды орындау 2. Өсірілетін дақылдардың қажеттіліктеріне сәйкес топырақтың су режимін реттеу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Оларға бекітілген аумақта егістік дақылдарды суару бойынша жұмыстарды орындау			

	Дағды 1: Суаруды қолмен немесе қол құралдарымен жүргізу	Машықтар:
		1. Жоғары еңбек өнімділігін қамтамасыз ету, бекітілген аумақта қол құралдарын пайдаланып суарған кезде су ресурстарын үнемді пайдалану. 2. Бекітілген аумақта негізгі дала дақылдарын суару мерзімдері мен сызбаларын сақтау. 3. Суармас бұрын жем-шөп алқаптарының жағдайын бағалау. 4. Суару маусымына дайындық жұмыстарына қатысу (арналарды тазалау, құрал-жабдықтарды тексеру). 5. Суару кезінде ылғалдың біркелкі бөлінуін бақылау.
		Білімдер:
		1. Белгілі бір аймақ жағдайында негізгі дақылдар егілген жерлерді суару режимі. 2. Қолмен суаруда су ресурстарын тиімді пайдаланудың негізгі қағидалары. 3. Өндірісті ұйымдастыру және технологиясы. 4. Жасыл жем-шөп өсіру технологиясы. 5. Еңбек қауіпсіздігі мен еңбекті қорғау тәртібі. 6. Өрт қауіпсіздігі талаптары. 7. Ішкі еңбек тәртібі ережелері. 8. Өндірістік санитария талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Машиналар мен механизмдерді пайдалана отырып суаруды жүргізу	Машықтар:
		1. Бекітілген аумақта механикаландырылған суару кезінде еңбек өнімділігін арттыру және су ресурстарын үнемді пайдалану. 2. Жер бедерінің күрделілігіне байланысты негізгі дала дақылдарын суару және механикаландырылған суару технологияларын сақтау. 3. Суару құрылғыларына (жаңбырлатқыш, тамшылатып суару, барабанды жүйелер және т.б.) техникалық қызмет көрсету және баптау жұмыстарын жүргізу. 4. Судың егістікке біркелкі таралуын бақылау. 5. Жабдық жұмысы кезінде ұсақ ақауларды жою.
		Білімдер:
		1. Әртүрлі суару және егістік суғару технологияларының артықшылықтары мен кемшіліктері. 2. Механикаландырылған суару кезінде су ресурстарын тиімді пайдалану қағидалары. 3. Суару үшін қолданылатын машиналар мен механизмдердің құрылысы және жұмыс істеу принциптері. 4. Суару техникасының қысымға, су шығынына және жұмыс режимдеріне қойылатын талаптары. 5. Суару машиналарын пайдалану кезіндегі қауіпсіздік шаралары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Өсірілетін дақылдардың қажеттіліктеріне сәйкес топырақтың су режимін реттеу	Дағды 1: Өсірілетін көпжылдық дақылдардың су режимін реттеу технологиясын сақтау	Машықтар:
		1. Бір және екіжылдық дақылдардың қажеттілігіне сәйкес топырақтың су және ауа режимдерін сақтау. 2. Маусымға және өсірілетін дақылдардың ерекшеліктеріне қарай су қорының қорын жасау. 3. Топырақ ылғалдылығын көзбен шолу және арнайы аспаптар арқылы бағалау. 4. Ауа райы жағдайы мен өсімдіктердің өсу фазаларына байланысты суару кестелерін түзету. 5. Белгілі бір дақылға сәйкес су режимін бейімдеу мақсатында агрономдармен өзара әрекеттесу.

		Білімдер:
		1. Белгілі бір табиғи және агротехникалық жағдайларда бір немесе екіжылдық дақылдар үшін топырақтың тамырлы қабатында оңтайлы су режимін қамтамасыз ететін суару нормалары мен мөлшері (суару саны, нормасы, мерзімі). 2. Бір және екіжылдық далалық дақылдардың даму фазаларына қарай суару технологияларын сақтау. 3. Топырақ ылғалдылығын бақылау әдістері мен құралдары. 4. Су режимінің тамыр жүйесінің дамуы мен өнімділікке әсері. 5. Жекелеген мал азықтық дақылдардың (жүгері, сорго, жоңышқа және т.б.) суға деген сұранысының ерекшеліктері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Шыдамдылық Командада жұмыс істей білу Тәртіптілік Сыпайылық Мейірімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚН ҚР 1.03-07-2007 «Жылуоқшаулағыш материалдар өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитария қағидалары». 2. ҚН ҚР 1.03-06-2007 «Құрылыс материалдары өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитарияның жалпы қағидалары». 3. ҚН ҚР 4.01-01-2011 «Ғимараттар мен құрылыстардың ішкі су құбыры және кәріз жүйесі». 4. ҚН ҚР 2.02-01-2023 «Ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігі». 5. Техникалық регламент «Жем-шөп пен азықтық қоспалардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар», Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 263 қаулысымен бекітілген. 6. Қазақстан Республикасының Су кодексі № 481, 2003 жылғы 9 шілде. 7. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығы «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы. 8. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі № 414-V ҚРЗ, 2015 жылғы 23 қараша. 9. Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі № 350-VI, 2020 жылғы 29 маусым. 10. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» заңы № 151, 1997 жылғы 11 шілде. 11. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңы № 410-V ҚРЗ, 2015 жылғы 18 қараша.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	3	Зиянкестермен күресу жөніндегі қызметкер
	1	Өсімдік күтімі бойынша жұмысшы
10. Кәсіптің карточкасы «Білікті ауыл шаруашылығы (егін дақылдары) жұмыскері»:		
Топтың коды:	6111-1	
Қызмет атауының коды:	6111-1-001	
Кәсіптің атауы:	Білікті ауыл шаруашылығы (егін дақылдары) жұмыскері	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (64-шығарылым) бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2025 жылғы 17 қаңтардағы № 499 бұйрығы 87. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы. Параграф 2. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы, 4-разряд.	
	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (64-шығарылым) бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2025 жылғы 17 қаңтардағы № 499 бұйрығы 87. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы. Параграф 3. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы, 5-разряд.	

	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (64-шығарылым) бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2025 жылғы 17 қаңтардағы № 499 бұйрығы 87. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы. Параграф 4. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы, 6-разряд.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Агрономия	Біліктілік: Егістік дақылдарды өсіруші
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	жұмыс өтіліне қойылатын талаптар жоқ		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	жұмыс орнында нұсқама/тағылымдама немесе қысқа мерзімді оқыту		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	6111-1-003 - Диқан		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Негізгі егістік дақылдарды өсіру, бастапқы өңдеу және сақтау бойынша қарапайым, механикаландырылған жұмыстарды орындау.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Негізгі егістік дақылдарының өнімдерін өсіру, бастапқы өңдеу және сақтау бойынша механикаландырылмаған операцияларды орындау 2. Негізгі егіс дақылдарының өнімдерін өсіру, бастапқы өңдеу және сақтау жөніндегі механикаландырылған операцияларды жүзеге асыру 3. Дала дақылдарын өсіру технологиялық циклінде тыңайтқыштар мен өсімдіктерді қорғау құралдарын қолдану операцияларын орындау.	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Негізгі егістік дақылдарының өнімдерін өсіру, бастапқы өңдеу және сақтау бойынша механикаландырылмаған операцияларды орындау	Дағды 1: Дала дақылдары өнімдерін өсіру, бастапқы өңдеу бойынша механикаландырылмаған қарапайым операцияларды орындау	Машықтар:	
		4 разрядқа арналған машықтар 1. Берілген схема бойынша жемшөп дақылдарын қолмен себу және отырғызу. 2. Қолмен арамшөптерді отау, қопсыту және суару жұмыстарын жүргізу. 3. Жасыл массаны жинауға, сұрыптауға және бастапқы өңдеуге қатысу. 4. Тұқым шығынының нормаларын және себу мерзімдерін сақтау. 5. Қарапайым ауыл шаруашылық құрал-саймандарымен (күрек, кетпен және т.б.) жұмыс істеу. 5 разрядқа арналған машықтар 1. Агротехникалық операцияларды нақты жемшөп дақылдарының ерекшеліктерін ескере отырып орындау. 2. Өсірудің әртүрлі кезеңдерінде қол еңбегінің сапасын бақылау. 3. Жемшөп шикізатын бастапқы тазалау және сұрыптау жұмыстарын жүргізу. 4. Жемшөпті сақтау үшін дайындау жұмыстарына қатысу (аздап кептіру, толық кептіру, үйіп қою). 5. Технологиялық талаптардың орындалуын және еңбек өнімділігін есепке алу. 6 разрядқа арналған машықтар 1. Телімдегі қолмен орындалатын жұмыстарды ұйымдастыру және үйлестіру. 2. Агротехникалық талаптардың және жұмыс сапасының сақталуын бақылау. 3. Себу және дақылдарға күтім жасау мерзімдерінің орындалуын қамтамасыз ету. 4. Қолмен орындалатын жұмыстардың тиімділігін талдау және оларды жетілдіру бойынша ұсыныстар енгізу. 5. Аз тәжірибелі жұмысшыларды қол еңбегі тәсілдеріне үйрету.	

Білімдер:	
4 разрядқа арналған білімдер 1. Негізгі жемшөп дақылдарының атауы мен мақсаты. 2. Қолмен жүргізілетін агротехникалық жұмыстардың кезеңдері (себу, арамшөп жұлу, суару және т.б.). 3. Тұқым шығынының бастапқы нормалары мен отырғызу мерзімдері. 4. Далада қолмен жұмыс істеу кезіндегі еңбек қауіпсіздігі негіздері. 5. Қолданылатын ауылшаруашылық құралдарының мақсаты мен пайдалану ережелері. 5 разрядқа арналған білімдер 1. Өсіруге арналған жемшөп дақылдарының биологиялық ерекшеліктері. 2. Агротехника негіздері – ауыспалы егіс, себу нормалары, отырғызу тығыздығы. 3. Өнімді бастапқы өңдеу сапасына қойылатын талаптар. 4. Жемшөп шикізатын қысқа мерзімге сақтау шарттары мен тәсілдері. 5. Қол еңбегін ұйымдастыру ережелері және операциялардың сапасын бақылау. 6 разрядқа арналған білімдер 1. Қолмен орындалатын технологияларды қолдана отырып жемшөп дақылдарын өсірудің заманауи тәсілдері. 2. Ауа райы мен топырақ жағдайларының қолмен өсіру технологиясына әсері. 3. Қолмен орындалатын жұмыстардың сапасын бағалау әдістері және процестерді оңтайландыру. 4. Түрлі жемшөп дақылдарын өсірудің технологиялық карталары. 5. Дала жағдайында еңбекті ұйымдастыру, тәлімгерлік және оқыту негіздері.	
Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	Дағды 2: Дала дақылдары өнімдерін сақтау бойынша механикаландырылмаған қарапайым операцияларды орындау	Машықтар: 4 разрядқа арналған машықтар 1. Өнімді (шөп, сабан, жасыл масса) қолмен жинау және орын ауыстыру жұмыстарын орындау. 2. Қоймада жұмыс істеу кезінде санитарлық талаптар мен жеке тазалық ережелерін сақтау. 3. Сақтауға арналған ыдыс, төсеніштер мен құрал-жабдықтарды дайындау. 4. Сақтау алаңының тазалығын және тәртібін сақтау. 5. Өнімді жауын-шашыннан және қызып кетуден қорғау. 5 разрядқа арналған машықтар 1. Өнімді желдету жағдайын және тығыздығын ескере отырып орналастыруды ұйымдастыру. 2. Өнімнің жай-күйін визуалды тексеру және бастапқы бақылау жүргізу. 3. Өзін-өзі қыздыру мен көгерудің алдын алу үшін қарапайым шараларды қолдану. 4. Сақтау алаңдары мен қоймаларды дайындауға қатысу. 5. Сақтау көлемін және мерзімін қолмен немесе үлгі бойынша тіркеу. 6 разрядқа арналған машықтар 1. Өнім түріне қарай сақтау технологиясының сақталуын бақылау. 2. Бүлінудің бастапқы белгілерін анықтап, оны жою шараларын қабылдау. 3. Алаңды тиімді пайдалану үшін өнімді қайта орналастыруды жүргізу. 4. Жемшөпті есепке алу, орын ауыстыру және күйін тіркеу бойынша құжаттар жүргізу. 5. Төменгі разрядтағы жұмысшыларға басшылық жасап, сақтау сапасын бақылау.

		Білімдер:
		4 разрядқа арналған білімдер 1. Негізгі дала жемдік мәдениеттерінің өнім түрлері (шөп, сілас, дән және т.б.). 2. Жемді қолмен жинау және қоймалаудың қарапайым ережелері. 3. Қысқа мерзімді сақтау кезінде температура мен ылғалдылық талаптары. 4. Қоймада жұмыс істеу кезінде санитария және жеке қауіпсіздік ережелері. 5. Өнімнің бұзылуын алдын алу әдістері (желдету, жабу және т.б.). 5 разрядқа арналған білімдер 1. Әртүрлі жемдік өнімдерді сақтау шарттары (ылғалдылық, жинау тығыздығы). 2. Қордың жай-күйін визуалды және қарапайым құралдар арқылы бақылау әдістері. 3. Жемнің бұзылуы немесе өздігінен қызуының себептері мен белгілері. 4. Өнім қабылдауға қоймаларды және алаңдарды дайындау талаптары. 5. Сақтау кезінде есеп жүргізудің негізгі элементтері (көлемі, күні, өнім түрі). 6 разрядқа арналған білімдер 1. Әртүрлі жағдайдағы жемді сақтау технологиялық схемалары (шөп қоймалары, траншеялар, бөренелер). 2. Сақтау мерзімін ұзарту және шығынды азайту шаралары. 3. Қоймалардың санитарлық жағдайына қатысты нормативтік құжаттар мен талаптар. 4. Жинақ көлемін өнімділікке байланысты жоспарлау принциптері. 5. Қызметкерлерді қауіпсіз әрі тиімді сақтау әдістеріне оқыту тәсілдері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Негізгі егіс дақылдарының өнімдерін өсіру, бастапқы өңдеу және сақтау жөніндегі механикаландырылған операцияларды жүзеге асыру		

	Дағды 1: Далалық дақылдар өнімдерін өсіру, бастапқы өңдеу бойынша механикаландырылған операцияларды орындау	Машықтар:
		4 разрядқа арналған машықтар 1. Қарапайым машиналар мен құралдарды (тұқым сепкіш, культиватор, тырма) бақылауымен басқару. 2. Техниканы жұмысқа дайындау (майлау, түйіндерін тексеру). 3. Машиналардың жұмысын қадағалап, жеңіл ақауларды жою. 4. Тікелей және қарапайым жерлерде жұмыс істеу. 5. ҚММ-ды үнемді пайдалану және техника қауіпсіздігі ережелерін сақтау. 5 разрядқа арналған машықтар 1. Механизацияланған жұмыстарды өз бетінше орындау (тұқым себу, өңдеу, тыңайтқыш себу). 2. Агро технологияға сәйкес техниканың жұмыс бөліктерін баптау. 3. Өңдеу тереңдігін, себу нормасын, біркелкілігін бақылау. 4. Орындаған жұмыстарды есепке алу. 5. Аздап еңіспелі және күрделі рельефтерде жұмыс істеу. 6 разрядқа арналған машықтар 1. Көп функциялы агрегаттар мен күрделі техниканы басқару (комбайн, тұқым себу кешені). 2. Қиын ауа-райы мен топырақ жағдайында агротехникалық дәл жұмыстарды орындау. 3. Машиналардың техникалық жағдайын диагностикалау және қызмет көрсету ұйымдастыру. 4. Технологиялық процесті және техниканың қозғалыс маршрутын оңтайландыру. 5. Жұмыстың жоғары өнімділігі мен сапасын қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		4 разрядқа арналған білімдер 1. Негізгі ауыл шаруашылығы техникаларының (тұқым сепкіш, культиватор, трактор) тағайындалуы мен құрылымы. 2. Техниканы қосу, тоқтату, майлау және негізгі техникалық қызмет көрсету ережелері. 3. Топырақты өңдеу мен тұқым себу агротехникасының негіздері. 4. Механизмдерде қауіпсіз жұмыс істеу ережелері. 5. Негізгі механизацияланған операциялардың мақсаты мен орындалу тәртібі. 5 разрядқа арналған білімдер 1. Тұқым себу, өңдеу, күтім және өнім жинауға қатысты агротехникалық талаптар. 2. Техниканың жұмыс бөлшектерін баптау және реттеу принциптері. 3. Механизацияланған жұмыстардың сапа талаптары. 4. Әртүрлі топырақ және рельеф жағдайларында машиналарды пайдалану негіздері. 5. Жанар-жағармай шығынының нормалары және орындалған жұмыстардың есебі. 6 разрядқа арналған білімдер 1. Күрделі ауылшаруашылық агрегаттарының құрылымы және жұмыс істеу принциптері. 2. Нақты егіншілік технологиялары және техниканы автоматтандырылған басқару. 3. Өндірістік процесті және өңдеу маршруттарын оңтайландыру әдістері. 4. Агротехника және операциялардың сапасына қойылатын тереңдетілген талаптар. 5. Еңбек қорғау, техника қауіпсіздігі және экологияға қатысты нормативтік құжаттар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	Дағды 2: Дала дақылдарының өнімдерін сақтау жөніндегі механикаландырылған операцияларды орындау	Машықтар:
		4 разрядқа арналған машықтар 1. Өнімді тиеу, түсіру және тасымалдау кезінде қарапайым механизмдерді басқару. 2. Өнімді сақтау орындарында орналастырудың негізгі талаптарын сақтау. 3. Қарапайым құралдарды пайдаланып өнімді алғашқы тазалау және сұрыптау. 4. Негізгі параметрлерді (ылғалдылық, температура) қолмен бақылау. 5 разрядқа арналған машықтар 1. Өнімді кептіру, желдету және механикалық тазалау жабдықтарын қызмет көрсету. 2. Өнім түріне байланысты сақтау режимдерін реттеу. 3. Өнімді қабылдау және беру кезінде есеп жүргізу. 4. Жабдық пен техниканың жеңіл ақауларын анықтау және жою. 6 разрядқа арналған машықтар 1. Өнімді механизацияланған сақтау және тасымалдау жұмыстарын ұйымдастыру. 2. Жабдықтың техникалық жағдайын бақылау және техникалық қызмет көрсету жүргізу. 3. Сақтау жағдайларын бағалап, өнімнің бұзылуын алдын алу шараларын қабылдау. 4. Өнім қозғалысы мен жабдық жұмысы бойынша есеп және құжат жүргізу.
		Білімдер:
		4 разрядқа арналған білім 1. Негізгі дала дақылдарын сақтау технологиясының негіздері. 2. Қарапайым механизмдердің (транспортерлер, элеваторлар және т.б.) тағайындалуы мен пайдалану ережелері. 3. Механизацияланған жұмыстарды орындаудағі техника қауіпсіздігінің негіздері. 4. Сақтау орындарындағы тазалық, ылғалдылық және температура талаптары. 5. Өнім қабылдау және тапсыру кезінде бастапқы құжаттарды толтыру тәртібі. 5 разрядқа арналған білім 1. Өнімді сақтау және дайындық технологиялық схемалары. 2. Кептіргіштер, желдеткіштер, тазалау жүйелерінің құрылымы мен жұмыс істеу принциптері. 3. Сақтау орындарындағы өнім сапасын бақылау әдістері. 4. Өнімнің бұзылуы мен зиянкестердің алдын алу тәсілдері. 5. Өнімді сақтау кезінде есеп пен есеп беру талаптары. 6 разрядқа арналған білім 1. Ферма немесе қоймадағы механизацияланған сақтау процестерін ұйымдастыру. 2. Ауылшаруашылық өнімдерін қауіпсіздік, сапа және сақтау бойынша нормативтік құжаттар. 3. Дақыл, ылғалдылық, температура бойынша оңтайлы сақтау режимдерін есептеу. 4. Автоматтандырылған бақылау және сигнал беру жүйелері. 5. Сақтау кезінде болатын шығындарды талдау және оларды азайту әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 3: Дала дақылдарын өсіру технологиялық циклінде тыңайтқыштар мен		

өсімдіктерді қорғау құралдарын қолдану операцияларын орындау.	Дағды 1: Қолмен жұмыс орындау.	Машықтар:
		4-ші разрядқа машықтар 1. Қолмен арамшөптерді жою, зиянкестерді жинау, өсімдіктерді қол құралдарымен бүрку. 2. Органикалық және минералды тыңайтқыштарды нормаларға сәйкес қолмен енгізу. 3. Тыңайтқыштар мен өсімдіктерді қорғау құралдарын (ӨҚҚ) қолдану кезінде санитарлық және экологиялық талаптарды сақтау. 5-ші разрядқа машықтар 1. Тыңайтқыштарды құрал-жабдық қолдана отырып дайындау (араластыру, мөлшерлеу). 2. Тұқымдарды механикаландырылған протравливание жүргізу. 3. Дозалау мен өңдеудің біркелкілігін бақылау. 6-шы разрядқа машықтар 1. Тыңайтқыштар мен ӨҚҚ қолдану операцияларының сапасын бақылау. 2. Құрал-жабдықтарды баптау және қызмет көрсету (өңдеу, протравливание, тыңайтқыш енгізу). 3. Мәдениет түрі, даму фазасы, топырақ-климат жағдайына байланысты тыңайтқыштар мен ӨҚҚ қолдану схемалары мен графиктерін әзірлеу. 4. Тыңайтқыш енгізу және ӨҚҚ өңдеу нәтижелерін талдау, технологиялық процестерді түзету. 5. Химиялық заттармен жұмыс істеу кезінде экологиялық және санитарлық талаптардың сақталуын қамтамасыз ету. 6. Қауіпсіздік техникасы және агрохимикаттарды дұрыс қолдану бойынша қызметкерлерді оқыту және нұсқау беру.
		Білімдер:
		4-ші разрядқа арналған білімдер 1. Негізгі дала дақылдарына тән арамшөптер мен зиянкестер түрлері. 2. Тыңайтқыштарды қолдану мақсаты мен нормалары. 3. Қол еңбек құралдарымен жұмыс істеу ережелері. 4. Қол еңбегі кезінде еңбекті қорғау негіздері. 5-ші разрядқа арналған білімдер 1. Тыңайтқыштар мен өсімдіктерді қорғау құралдарының (ӨҚҚ) түрлері және оларды дайындау әдістері. 2. Тұқымдарды себуге дайындау талаптары. 3. Протравливание құралдарымен жұмыс істеу негіздері. 4. Химиялық заттармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасының талаптары. 6-шы разрядқа арналған білімдер 1. Негізгі дала дақылдарының биологиялық ерекшеліктері және агротехникалық шараларға реакциясы. 2. Тыңайтқыштар мен ӨҚҚ түрлері, құрамы және олардың қауіпсіз қолданылу ережелері. 3. Зиянкестерді, ауруларды және қоректік элементтер тапшылығын диагностика жасау заманауи әдістері. 4. Дәл егіншілік технологиялары және тыңайтқыштар мен ӨҚҚ-ны үнемді енгізу әдістері. 5. Тұқым протравливание, тыңайтқыш енгізу және дақылдарды өңдеу құралдарымен жұмыс тәртібі. 6. Химиялық заттармен жұмыс істеуде экологиялық және өндірістік қауіпсіздік талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	Дағды 2: Механикаландырылған операцияларды орындау	Машықтар:
		4 разрядқа арналған машықтар 1. Тыңайтқыштарды ашып, араластыруға арналған қарапайым құралдармен жұмыс істеу. 2. Тұқымдарды протравливание үшін дайындау, техниканың жүктелу нормалары мен жұмыс режимін сақтау. 3. Қауіпсіздік техникасы мен еңбекті қорғау нұсқауларын орындау. 5 разрядқа арналған машықтар 1. Тыңайтқыштарды ұсақтау және араластыруға арналған жабдықтарды баптау және қызмет көрсету. 2. Дозаторлар мен протравливательдерді калибрлеу. 3. Тұқымдардың өңдеу дозасын және біркелкілігін бақылау. 6 разрядқа арналған машықтар 1. Тыңайтқыштарды дайындау және енгізу процестерін ұйымдастыру және бақылау. 2. Жабдықтарға кешенді техникалық қызмет көрсету. 3. Протравливание және араластыру жабдығындағы ақауларды анықтап, жою.
		Білімдер:
		4 разрядқа арналған білімдер 1. Минералдық және органикалық тыңайтқыш түрлері мен ерекшеліктері. 2. Протравливаниеге арналған қарапайым қондырғылардың құрылымы мен жұмыс істеу принциптері. 3. Тыңайтқыштармен жұмыс істеу кезінде өндірістік санитарияның негіздері. 5 разрядқа арналған білімдер 1. Қолданылатын тыңайтқыштар мен өсімдіктерді қорғау құралдарының (ӨҚҚ) химиялық қасиеттері. 2. Протравленген тұқымдардың сапа талаптары. 3. Химикаттармен жұмыс істеу кезінде қоршаған ортаны ластауға қарсы алдын алу шаралары. 6 разрядқа арналған білімдер 1. Өсімдіктерді қорғау құралдары мен тыңайтқыштарды қолданудың заманауи технологиялары. 2. Өңделген тұқымдардың сапасына қойылатын техникалық регламенттер мен стандарттар. 3. Тыңайтқыштар мен протравительдерді қауіпсіз сақтау, тасымалдау және жою ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік Тәртіптілік Дәлдік Сыпайылық Мейірімділік Төзімділік пен еңбексүйгіштік Парасаттылық	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚН ҚР 1.03-07-2007 «Жылуоқшаулағыш материалдар өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитария қағидалары». 2. ҚН ҚР 1.03-06-2007 «Құрылыс материалдары өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитарияның жалпы қағидалары». 3. ҚН ҚР 4.01-01-2011 «Ғимараттар мен құрылыстардың ішкі су құбыры және кәріз жүйесі». 4. ҚН ҚР 2.02-01-2023 «Ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігі». 5. Техникалық регламент «Жем-шөп пен азықтық қоспалардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар», Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 263 қаулысымен бекітілген. 6. Қазақстан Республикасының Су кодексі № 481, 2003 жылғы 9 шілде. 7. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығы «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы. 8. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі № 414-V ҚРЗ, 2015 жылғы 23 қараша. 9. Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі № 350-VI, 2020 жылғы 29 маусым. 10. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» заңы № 151, 1997 жылғы 11 шілде. 11. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңы № 410-V ҚРЗ, 2015 жылғы 18 қараша.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Зиянкестермен күресу жөніндегі қызметкер	
	5	Бөлімшенің (бригаданың, ауыл шаруашылығы учаскесінің, фермаңың) агрономы (біліктілігі орташа)	
11. Кәсіптің карточкасы «Азықты дайындау және даярлау жөніндегі білікті жұмысшы»:			
Топтың коды:	6121-2		
Қызмет атауының коды:	6121-2-001		
Кәсіптің атауы:	Азықты дайындау және даярлау жөніндегі білікті жұмысшы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	3		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (64-шығарылым) бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2025 жылғы 17 қаңтардағы № 499 бұйрығы 87. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы. Параграф 2. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы, 4-разряд.		
	Жұмыстар мен жұмысшы кәсіптерінің бірыңғай тарифтік-біліктілік анықтамалығын (64-шығарылым) бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2025 жылғы 17 қаңтардағы № 499 бұйрығы 87. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы. Параграф 3. Мал өсіру кешендері мен механикаландырылған фермалардың операторы, 5-разряд.		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (жұмысшы кәсіптер)	Мамандық: Ауыл шаруашылығын механикаландыру	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: негізгі орта білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: бастауыш білім	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Талап етілмейді		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	Жұмыс орнында нұсқама/тағылымдама немесе қысқа мерзімді оқыту		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	6121-2-003 - Жем-шөп әзірлеуші		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жем-шөпті механикаландырылған дайындау, тарату және бөлу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бір немесе екі жылдық және көпжылдық жемшөп дақылдарынан жемшөп дайындау, сақтау 2. Азықтық компоненттер мен дайындалатын азықтың сапасын бақылау және бағалау. 3. Жемді сақтау және беру	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Бір немесе екі жылдық және көпжылдық жемшөп дақылдарынан жемшөп дайындау, сақтау	Дағды 1: Көп жылдық азықтық дақылдардан азықты дайындау, сақтау	Машықтар:
		4 разрядқа арналған машықтар 1. Көпжылдық жем-шөп дақылдарын қолмен дайындау ерекшеліктерін ескеру. 2. Көпжылдық жем-шөптерді дұрыс дайындап, сақтау кезінде жоғалтуларды азайта отырып төсеу. 3. Көпжылдық жем-шөптердің сақтау жағдайын бақылау. 4. Көпжылдық жем-шөппен жұмыс істеу кезінде еңбек қорғау мен санитария ережелерін сақтау. 5 разрядқа арналған машықтар 1. Көпжылдық жем-шөптерді дайындау және өңдеуде механикаландырылған құралдарды пайдалану. 2. Көпжылдық жем-шөптерді сақтау кезінде дақыл ерекшеліктерін және сақтау сапасын қамтамасыз ету. 3. Көпжылдық жем-шөптердің сапасын бақылау, шіріген мен зақымдануын болдырмау. 4. Жем-шөп сақтау кезінде санитарлық нормалар мен талаптардың орындалуын қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		4 разрядқа арналған білімдер 1. Көпжылдық жем-шөп дақылдарының биологиясы мен құрылым ерекшеліктері. 2. Көпжылдық дақылдардан жем-шөп дайындау технологиясы. 3. Көпжылдық жем-шөптердің сақтау шарттарының ерекшеліктері және сапасына әсері. 4. Жем-шөппен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік және гигиена ережелері. 5 разрядқа арналған білімдер 1. Көпжылдық жем-шөптерді механикаландырылған дайындаудың заманауи технологиялары. 2. Сақтау шарттарының көпжылдық жем-шөп қасиеттеріне әсері және оны бағалау әдістері. 3. Көпжылдық жем-шөптерді сақтауға санитарлық және техникалық талаптар. 4. Еңбек қорғау, техника қауіпсіздігі және гигиена нормалары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Бір немесе екі жылдық азық дақылдарынан және олардың тұқымдарынан азық дайындау, сақтау	Машықтар:
		4 разрядқа арналған машықтар 1. Бір және екі жылдық жем-шөп дақылдарын қолмен және қарапайым құралдар арқылы дайындау. 2. Жем-шөптің сақталуы мен сапасын талаптарға сай қамтамасыз ету. 3. Жем-шөп тұқымдарын сұрыптап, егіске дайындау. 4. Жем-шөп пен тұқымдармен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік ережелерін сақтау. 5 разрядқа арналған машықтар 1. Механикаландырылған жабдықты қолданып жем-шөп дайындау процесін ұйымдастыру. 2. Жем-шөп сапасын бақылау және шіріген белгілерін уақтылы анықтау. 3. Тұқымдарды техникалық құралдар арқылы дайындау және өңдеу (мысалы, протравливание). 4. Жем-шөп пен тұқымдардың санитарлық-гигиеналық нормаларын сақтау.

		Білімдер:
		4 разрядқа арналған білімдер 1. Бір және екі жылдық жем-шөп дақылдарының түрлері мен ерекшеліктері. 2. Жем-шөп дайындау және сақтау технологиясы. 3. Жем-шөп пен тұқымдарды сақтау шарттары. 4. Жем-шөппен жұмыс істеу кезінде еңбекті қорғау және қауіпсіздік негіздері. 5 разрядқа арналған білімдер 1. Құрал-жабдықпен жем-шөп дайындаудың технологиялық ерекшеліктері. 2. Жем-шөп сапасын бақылау әдістері және шірігендіктің алдын алу. 3. Жем-шөп тұқымдарын дайындаудың заманауи әдістері. 4. Жем-шөп пен тұқымдарды сақтауға қойылатын нормативтік талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Азықтық компоненттер мен дайындалатын азықтың сапасын бақылау және бағалау.	Дағды 1: Азықтық компоненттерді қабылдау және жинақтау	Машықтар:
		4-разрядқа арналған машықтар 1. Азық компоненттерін қабылдап, жинақтау орындарына ұқыпты орналастыру. 2. Азық құрамын көзбен қарап, бөгде заттар мен бүлінулерді анықтау. 3. Азық компоненттерін белгіленген нормаларға сәйкес сақтау ережелерін сақтау. 4. Келіп түскен азықтарға бастапқы есеп жүргізу және тіркеу. 5. Азық қоймаларында тазалық пен тәртіпті қамтамасыз ету. 5-разрядқа арналған машықтар 1. Белгіленген көрсеткіштер бойынша азық компоненттерінің сапасын қабылдау кезінде бақылау. 2. Азық түрлері мен қасиеттерін ескере отырып, дұрыс сақтауын ұйымдастыру. 3. Азықтарды қабылдау және жинақтау бойынша есеп пен құжат жүргізу. 4. Азықтарды сақтау шарттарының бұзылуын дер кезінде анықтап, жою. 5. Азық компоненттерін қабылдау және жинақтау кезінде бағыныштылардың жұмысын үйлестіру.
		Білімдер:
		4-разрядқа арналған білімдер 1. Азық компоненттерінің негізгі түрлері мен сипаттамалары. 2. Азықтарды қабылдау және жинақтау ережелері. 3. Сақтау жағдайларының азық сапасына әсері. 4. Азықпен жұмыс істеу кезінде еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау негіздері. 5. Азық қоймасын ұйымдастыру. 5-разрядқа арналған білімдер 1. Азық сапасын бағалау және ақауларды анықтау әдістері. 2. Азық компоненттерін сақтау стандарттары мен нормативтері. 3. Микробиологиялық және физикалық факторлардың азық өніміне әсері. 4. Есептік және есептік құжаттамаларды жүргізу ережелері. 5. Қойма жұмысын және азықтарды топтарға бөлу бойынша ұйымдастыру.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді

	Дағды 2: Азықтық компоненттерді қоспалардан тазарту	Машықтар:
		4-разрядқа арналған машықтар 1. Азық компоненттерін механикалық қоспалардан қолмен немесе қарапайым жабдық арқылы тазарту. 2. Тазартылған азықтың ластанбағанын тексеру. 3. Тазарту технологиясын белгіленген стандарттарға сай орындау. 4. Жұмыс орнында тазалық пен тәртіпті сақтау. 5-разрядқа арналған машықтар 1. Арнайы жабдықтар мен машиналарды пайдалана отырып, азықтарды тазарту. 2. Тазарту тиімділігі мен дайын өнім сапасын бақылау. 3. Азықтарды тазарту жұмыстарын ұйымдастыру, жұмысшылар арасында міндеттерді бөлу. 4. Тазарту операциялары бойынша құжат жүргізу.
		Білімдер:
		4-разрядқа арналған білімдер 1. Азық компоненттерінде кездесетін қоспа түрлері. 2. Азықты тазарту технологиялық әдістері. 3. Ластану деңгейінің азық сапасы мен қауіпсіздігіне әсері. 4. Жабдықпен және азықпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының негіздері. 5-разрядқа арналған білімдер 1. Азықтарды тазартуға арналған жабдықтардың техникалық сипаттамалары. 2. Азық компоненттерін тазартудың заманауи әдістері мен стандарттары. 3. Әртүрлі қоспалардың азық сапасы мен жануарлар денсаулығына әсері. 4. Тазарту кезінде жабдықты пайдалану ережелері мен еңбекті қорғау талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 3: Жемді сақтау және беру	Дағды 1: Сығымдалмаған шөпті, сабанды және теңдерді маялауыштармен күделеу	Машықтар:
		4-разрядқа арналған машықтар 1. Азық компоненттерін механикалық қоспалардан қолмен немесе қарапайым жабдық арқылы тазарту. 2. Тазартылған азықтың ластанбағанын тексеру. 3. Тазарту технологиясын белгіленген стандарттарға сай орындау. 4. Жұмыс орнында тазалық пен тәртіпті сақтау. 5-разрядқа арналған машықтар 1. Арнайы жабдықтар мен машиналарды пайдалана отырып, азықтарды тазарту. 2. Тазарту тиімділігі мен дайын өнім сапасын бақылау. 3. Азықтарды тазарту жұмыстарын ұйымдастыру, жұмысшылар арасында міндеттерді бөлу. 4. Тазарту операциялары бойынша құжат жүргізу.

		Білімдер:
		4-разрядқа арналған білімдер 1. Азық компоненттерінде кездесетін қоспа түрлері. 2. Азықты тазарту технологиялық әдістері. 3. Ластану деңгейінің азық сапасы мен қауіпсіздігіне әсері. 4. Жабдықпен және азықпен жұмыс істеу кезіндегі қауіпсіздік техникасының негіздері. 5-разрядқа арналған білімдер 1. Азықтарды тазартуға арналған жабдықтардың техникалық сипаттамалары. 2. Азық компоненттерін тазартудың заманауи әдістері мен стандарттары. 3. Әртүрлі қоспалардың азық сапасы мен жануарлар денсаулығына әсері. 4. Тазарту кезінде жабдықты пайдалану ережелері мен еңбекті қорғау талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Пішенді біліктерден тіркемелі және өздігінен жүретін пресс - жинағыштармен престеу	Машықтар:
		4-разрядқа арналған машықтар 1. Тіркемелі пресс-жинағыштарды жұмысқа дайындау. 2. Тіркемелі пресс-жинағышпен маяланған шөпті престеу кезінде басқару. 3. Престеу сапасы мен тайланған тюктердің дұрыс қалыптасуын бақылау. 4. Жабдықпен жұмыс істеу кезінде қауіпсіздік техникасы ережелерін сақтау. 5-разрядқа арналған машықтар 1. Тіркемелі және өздігінен жүретін пресс-жинағыштарды қызмет көрсету және баптау. 2. Шөпті тиімді өнімділікпен престеу жұмыстарын ұйымдастыру. 3. Қалыптасқан тюктердің сапасын бағалау және жақсарту шараларын қолдану. 4. Пресс-жинағышпен жұмыс істейтін көмекшілерді оқыту және бақылау.
		Білімдер:
		4-разрядқа арналған білімдер 1. Тіркемелі пресс-жинағыштардың құрылысы мен жұмыс істеу принципі. 2. Маяланған шөпті престеу технологиясы. 3. Престеу жағдайларының азық сапасына әсері. 4. Престейтін жабдықпен жұмыс істеудегі қауіпсіздік техникасының негіздері. 5-разрядқа арналған білімдер 1. Өздігінен жүретін пресс-жинағыштардың техникалық сипаттамалары мен пайдалану ерекшеліктері. 2. Престеудің заманауи әдістері және олардың азық сапасына әсері. 3. Пресс-жинағыш жабдықтарымен жұмыс істеудегі еңбек ұйымдастыру және қауіпсіздік техникасы.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Бейімділік Жауапкершілік Ұқыптылық Шыдамдылық Тез шешім қабылдай білу Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік Тәртіптілік Сыпайылық Мейірімділік	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚН ҚР 1.03-07-2007 «Жылуоқшаулағыш материалдар өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитария қағидалары». 2. ҚН ҚР 1.03-06-2007 «Құрылыс материалдары өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитарияның жалпы қағидалары». 3. ҚН ҚР 4.01-01-2011 «Ғимараттар мен құрылыстардың ішкі су құбыры және кәріз жүйесі». 4. ҚН ҚР 2.02-01-2023 «Ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігі». 5. Техникалық регламент «Жем-шөп пен азықтық қоспалардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар», Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 263 қаулысымен бекітілген. 6. Қазақстан Республикасының Су кодексі № 481, 2003 жылғы 9 шілде. 7. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығы «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы. 8. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі № 414-V ҚРЗ, 2015 жылғы 23 қараша. 9. Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі № 350-VI, 2020 жылғы 29 маусым. 10. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» заңы № 151, 1997 жылғы 11 шілде. 11. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңы № 410-V ҚРЗ, 2015 жылғы 18 қараша.		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	3	Зиянкестермен күресу жөніндегі қызметкер	
	5	Бөлімшенің (бригаданың, ауыл шаруашылығы учаскесінің, фермаңың) агрономы (біліктілігі орташа)	
12. Кәсіптің карточкасы «Ветеринариялық фельдшер-зертханашы»:			
Топтың коды:	3240-0		
Қызмет атауының коды:	3240-0-007		
Кәсіптің атауы:	Ветеринариялық фельдшер-зертханашы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ауыл шаруашылығы ұйымдарының басшылары және мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2019 жылғы 21 тамыздағы № 307 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 22 тамызда № 19280 болып тіркелді. 7-параграф. Ветеринариялық фельдшер		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Ветеринария	Біліктілік: Ветеринария қолданбалы бакалавры
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	I санатты ветеринарлық фельдшер-лаборант : ветеринария мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, орта кәсіптік) білім және II санатты ветеринариялық фельдшер лауазымындағы жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес; II санатты ветеринарлық фельдшер-лаборант : ветеринария мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, орта кәсіптік) білім және санаты жоқ ветеринариялық фельдшер лауазымындағы жұмыс өтілі 2 жылдан кем емес; Санаты жоқ ветеринарлық фельдшер-лаборант : ветеринария мамандығы бойынша техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, орта кәсіптік) білім, жұмыс өтіліне талап қойылмайды.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	3240-0-005 Ветеринарный техник		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	2250-0-002 - Ветеринариялық-санитариялық дәрігер 3240-0-006 - Ветеринариялық фельдшер		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Ауыл шаруашылығы жануарларының ауруларын алдын алу және олардың денсаулығы мен өнімділігін қамтамасыз ету мақсатында жем-шөп, су және биоматериалдардың сапасына ветеринариялық-санитариялық бақылау жүргізу үшін зертханалық зерттеулер жүргізу.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Жем-шөпке ветеринариялық-санитариялық зертханалық зерттеулер жүргізу. 2. Ауыл шаруашылығы жануарларын азықтандыруға пайдаланылатын жем-шөптің ветеринариялық-санитариялық жай-күйін бақылау және зертхана нәтижелерін әзірлеу.	

	Қосымша еңбек функциялары:	
Еңбек функциясы 1: Жем-шөпке ветеринариялық-санитариялық зертханалық зерттеулер жүргізу.	Дағды 1: Жем-шөптің сапасы мен қауіпсіздігін зертханалық талдау әдістерін меңгеру	Машықтар:
		1. Зерттеу үшін жем-шөп үлгілерін таңдау, таңбалау және дайындау. 2. Органолептикалық, физика-химиялық және микробиологиялық зерттеулер жүргізу. 3. Токсиндер, патогенді микроағзалар, зең және басқа да ластаушыларды анықтау. 4. Зертханалық құрал-жабдықтармен жұмыс істеу (автоматты анализаторлар, микроскоптар және т.б.). 5. Зерттеу хаттамаларын ресімдеу, есеп жүргізу және есептілікті дайындау. 6. Санитарлық нормалар, биологиялық қауіпсіздік және еңбекті қорғау ережелерін сақтау.
		Білімдер:
		1. Ветеринариялық микробиология, токсикология және жануарларды азықтандыру негіздері. 2. Нормативтік құжаттарға сәйкес жем-шөптің сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын талаптар. 3. Жем-шөптің қоректік құндылығын бақылау және бағалау әдістері. 4. Зертханалық құрал-жабдықтармен жұмыс істеу ережелері. 5. Жем-шөппен жұмыс істеу кезіндегі санитарлық және ветеринариялық нормалар. 6. Ветеринария және жем-шөп өндірісі саласындағы заңнама.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Жем-шөп сапасын бақылау кезінде нормативтік-құқықтық және ветеринариялық-санитариялық талаптарды қолдану.	Машықтар:
		1. Жем-шөп сапасына қатысты нормативтік құжаттарды талдау және қолдану. 2. Ветеринариялық-санитариялық талаптарға сәйкес сәйкестік мониторингін жүргізу. 3. Қауіпті және сапасыз жем-шөпті анықтау бойынша шешім қабылдау. 4. Ветеринариялық бақылау кезінде талап етілетін есептік және рұқсат беру құжаттарын ресімдеу. 5. Жем-шөп сапасына байланысты заңнамалық және нормативтік актілерді қолдану бойынша кеңес беру.
		Білімдер:
		1. ҚР ветеринария саласындағы заңнамасы және нормативтік актілері. 2. Жем-шөптің сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын ветеринариялық-санитариялық талаптар. 3. Мемлекеттік стандарттар, техникалық регламенттер және басқа да нормативтік құжаттар. 4. Құжаттарды ресімдеу тәртібі және ведомстволық есепке алу жүйесі. 5. Тәуекелдерді басқару және жем-шөп сапасын бақылау жүйесінің негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Ауыл шаруашылығы жануарларын азықтандыруға пайдаланылатын жем-шөптің ветеринариялық-санитариялық жай-күйін бақылау және зертхана нәтижелерін әзірлеу.	Дағды 1: Зертханалық бақылау әдістерін қолдана отырып, жем-шөптегі ластану мен қауіпті қоспаларды анықтау.	Машықтар:
		1. Белгіленген әдістемелерге сәйкес жем-шөптен сынамалар алу. 2. Жем-шөп құрамындағы патогендер, токсиндер, зең, нитраттар және басқа зиянды заттарды анықтауға зертханалық зерттеулер жүргізу. 3. Зерттеу хаттамаларын рәсімдеу және нәтижелерді зертханалық журналға енгізу. 4. Алынған нәтижелерді талдау және жем-шөп сапасы бойынша алдын ала қорытынды жасау.

		Білімдер:
		1. Жем-шөпке ветеринариялық-санитариялық сараптама жүргізудің негіздері. 2. Қолданыстағы нормативтерге сәйкес жем-шөптің сапасы мен қауіпсіздігіне қойылатын талаптар. 3. Жем-шөптің микробиологиялық және химиялық ластануын анықтау әдістері. 4. Лаборатория жағдайында биологиялық материалмен жұмыс істеу және сақтау ережелері. 5. Зертханадағы еңбек қауіпсіздігі және еңбекті қорғау негіздері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Зертханалық талдаулар негізінде жем-шөптің қоректік құндылығын бағалау.	Машықтар:
		1. Протеин, талшық, май, ылғал және басқа көрсеткіштерді анықтау үшін зертханалық тесттер жүргізу. 2. Зертханалық жабдықтармен жұмыс істеу. 3. Нәтижелерді нормативтік көрсеткіштермен салыстыру және жем-шөпті сапасына қарай жіктеу. 4. Ауыл шаруашылығы жануарларын азықтандыруға жарамдылығы туралы қорытынды жасау.
		Білімдер:
		1. Әртүрлі жануар түрлеріне арналған жем-шөптің қоректік құндылығы бойынша нормативтер. 2. Жем-шөптің химиялық және физика-химиялық талдау әдістері. 3. Әртүрлі компоненттердің жануарлар денсаулығына әсері. 4. Зертханалық қорытындыларды рәсімдеуге қойылатын талаптар.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Не требуется
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Ұқыптылық Күйзеліске тұрақтылық Шыдамдылық Командада жұмыс істей білу Сыпайылық Мейірімділік Төзімділік пен еңбексүйгіштік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі – 2015 жылғы 23 қарашадағы № 414-V ҚРЗ. 2. «Ветеринария туралы» Қазақстан Республикасының Заңы – 2002 жылғы 10 шілдедегі № 339-II ҚРЗ. 3. «Жануарлар дүниесін қорғау, өсімін молайту және пайдалану туралы» Қазақстан Республикасының Заңы – 2004 жылғы 9 шілдедегі № 593-II ҚРЗ. 4. «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының Заңы – 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ. 5. «Қазақстан Республикасындағы тіл туралы» Қазақстан Республикасының Заңы – 1997 жылғы 11 шілдедегі № 151-I ҚРЗ. 6. ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің м.а. 2015 жылғы 29 мамырдағы № 7-1/498 бұйрығы – "Жануарларды өсіру, сату объектілеріне қойылатын ветеринария. 8. ҚР Ауыл шаруашылығы министрінің 2019 жылғы 17 маусымдағы № 239 бұйрығы – "Жануарлармен айналысу қағидаларын бекіту туралы". Әділет министрлігінде 2019 жылғы 28 маусымда № 18917 тіркелген.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Ветеринарный фельдшер
13. Кәсіптің карточкасы «Бөлімше агрономы (біліктілік денгейі орташа)»:		
Топтың коды:	3142-0	
Қызмет атауының коды:	3142-0-002	
Кәсіптің атауы:	Бөлімше агрономы (біліктілік денгейі орташа)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		

БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Ауыл шаруашылығы ұйымдарының басшылары және мамандары лауазымдарының үлгілік біліктілік сипаттамаларын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2019 жылғы 21 тамыздағы № 307 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2019 жылғы 22 тамызда № 19280 болып тіркелді. 2-бөлім. Мамандар лауазымы 1-параграф. Агроном		
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: Агрономия	Біліктілік: Агроном
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	I санатты агроном: жоғары білім (және/немесе бакалавр, магистратура, философия докторы PhD, бейіні бойынша доктор) өсімдік шаруашылығы және/немесе мал шаруашылығы және/немесе ветеринария бағыттары бойынша және II лауазымдағы агроном лауазымында жұмыс өтілі 3 жылдан кем емес; II санатты агроном: жоғары білім (және/немесе бакалавр, магистратура, философия докторы PhD, бейіні бойынша доктор) өсімдік шаруашылығы және/немесе мал шаруашылығы және/немесе ветеринария бағыттары бойынша және кәсіптік қызмет бағыты бойынша жұмыс өтілі 3 жылдан кем емес немесе техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, орта кәсіптік) (агрономия) мамандығы бойынша білімі және агроном лауазымында жұмыс өтілі 5 жылдан кем емес; Санаты жоқ агроном: жоғары білім (және/немесе бакалавр, магистратура, философия докторы PhD, бейіні бойынша доктор) өсімдік шаруашылығы және/немесе мал шаруашылығы және/немесе ветеринария бағыттары бойынша және кәсіптік қызмет бағыты бойынша жұмыс өтілі 3 жылдан кем емес немесе техникалық және кәсіптік (арнаулы орта, орта кәсіптік) агрономия мамандығы бойынша білімі жұмыс өтіліне талап қойылмайды.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:	инструктаж/стажировка на рабочем месте или краткосрочное обучение; краткосрочные курсы подготовки и переподготовки кадров на платформе «skills.enbek.kz»		
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	3142-0-002 - Бөлімше (бригада, ауыл шаруашылығы учаскесі, ферма, цех) агрономы (біліктілік денгейі орташа)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өсірудің технологиялық процесін ұйымдастыру.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіруді ұйымдастыру 2. Өсімдік шаруашылығы өнімдерін сақтау және бастапқы өңдеу бойынша іс-шаралар өткізу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіруді ұйымдастыру	Дағды 1: Табиғи жемшөп алқаптарын жақсарту және ұтымды пайдалану, ірі және шырынды жемшөп дайындау технологияларын әзірлеу	Машықтар: 1. Ауыл шаруашылығы дақылдарын өсірудің технологиялық схемаларын құрастыру. 2. Ауыл шаруашылық жұмыстары кезеңіне арналған жұмыс жоспарларын жасау. 3. Топырақты өңдеу және дақылдарды арамшөптерден, аурулардан және зиянкестерден қорғау технологияларын әзірлеу. 4. Жайылымдар мен шабындықтарды жақсарту шараларын жоспарлау және ұйымдастыру. 5. Техникаға, жабдыққа, тұқымға және тыңайтқыштарға қажеттілікті анықтау. 6. Агротехнологиялық мерзімдер мен тыңайтқыштар мен өсімдіктерді қорғау құралдарын (ӨҚҚ) енгізу нормаларын сақтауды бақылау. 7. Қызметкерлердің жұмысын үйлестіру және қауіпсіз еңбек жағдайларын ұйымдастыру.	

		Білімдер:
		1. Шөп, сүрлем, пішендеме, құрама және басқа да азық түрлерін өндіруге арналған стандарттардың талаптары. 2. Ауыл шаруашылығы жерлерін пайдалану және өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіру мәселелері бойынша нормативтік құқықтық актілер. 3. Топырақтың физика-химиялық және биологиялық сипаттамалары, құрылысы мен құрамы. 4. Мал азықтық дақылдарды өсірудің биологиясы мен агротехникасы. 5. Жерді ұтымды пайдалану және ауыспалы егіс принциптері. 6. Өсімдік шаруашылығындағы экономикалық талдаудың негіздері. 7. Азық өндіру кезінде еңбекті қорғау, қауіпсіздік техникасы және экология ережелері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Ауыл шаруашылығы дақылдарының жаңа сорттарын, жаңа технологияларды қолдану бойынша тәжірибе жұмыстарын жүргізу	Машықтар:
		1. Өсімдік шаруашылығы өнімін өндірудегі жаңа агротехнологияларды қолдануға қажетті жұмыстар тізімін анықтау. 2. Топырақты өңдеу және дақылдарды арамшөптерден, аурулардан, зиянкестерден қорғау технологияларын әзірлеу. 3. Ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін арттыруға бағытталған ғылыми әзірлемелерді енгізу бойынша жұмыс жоспарларын құрастыру. 4. Тәжірибелік жұмыстар барысында агротехникалық және фенологиялық бақылаулар жүргізу. 5. Енгізіліп жатқан агротехнологиялар мен жаңа дақыл сорттарының тиімділігін бағалау. 6. Тәжірибе мен инновацияларды енгізу нәтижелері бойынша есептік құжаттаманы дайындау.
		Білімдер:
		1. Өсімдік шаруашылығы өнімін өндіруге қауіп төндіретін зиянды нысандардың даму негіздері. 2. Ауыспалы егіс, топырақ өңдеу, өсімдіктерді арамшөптерден, зиянкестер мен аурулардан қорғаудың ғылыми негіздері. 3. Аймақ үшін карантиндік маңызы бар зиянкестердің, ауру қоздырғыштардың және арамшөптердің тізбесі. 4. Өндірістік тәжірибелерді бастау, жүргізу және талдауға қойылатын талаптар. 5. Селекция, агрохимия және агротехника саласындағы соңғы жетістіктер. 6. Жаңа технологияларды енгізу кезіндегі өнім өнімділігі мен сапасын бағалау әдістері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Өсімдік шаруашылығы өнімдерін сақтау және бастапқы өңдеу бойынша іс-шаралар өткізу		

	Дағды 1: Ауыл шаруашылығы алқаптарын ұтымды пайдалану жөніндегі іс-шараларды ұйымдастыру және жүзеге асыру	Машықтар:
		1. Ауыл шаруашылығына қауіпті метеорологиялық құбылыстардың дақылдар өнімділігіне әсерін болжау. 2. Дақылдарды өсіру технологияларын, техниканы, машиналар мен механизмдердің жұмысын, пестицидтер мен агрохимикаттар түрлерін меңгеру. 3. Тұқымның себу сапасын анықтау. 4. Топырақ түріне, жер бедеріне және климаттық жағдайларға қарай ауыл шаруашылығы жерлерін ұтымды пайдалануды жоспарлау. 5. Топырақ құнарлылығын арттыру және оның тозуын болдырмау бойынша агротехникалық іс-шараларды ұйымдастыру. 6. Далалық жұмыстардың мерзімін және технологиялардың агрономиялық талаптарға сәйкестігін бақылау. 7. Пайдаланылған ресурстар мен өңделген алқаптар бойынша есеп жүргізу.
		Білімдер:
		1. Қолданылатын құралдар, жабдықтар және ауыл шаруашылығы техникасын пайдалану жөніндегі нұсқаулықтар. 2. Далалық жұмыстардың сапасын бағалау әдістері. 3. Себу және отырғызу материалдарының нормалары, отырғызу тереңдігі мен сұлбасы. 4. Мал азығын өндіруде қолданылатын ауыл шаруашылығы дақылдарының агрономиялық сипаттамалары. 5. Топырақтану, ауыспалы егіс және жерді ұтымды пайдалану негіздері. 6. Ауыл шаруашылығы алқаптарын тиімді пайдаланудың экономикалық негіздері. 7. Ауыл шаруашылығы жерлерін пайдалануда қоршаған ортаны қорғау талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Өнімді жинау, өнімді бастапқы өңдеу және оны сақтауға салу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Өнімді жинау мен сақтау үдерісінің барлық кезеңдерінде өнім жоғалуын азайтудың тиімді шараларын қолдану. 2. Ауыл шаруашылығы дақылдарының биологиялық және нақты өнімділігін анықтау. 3. Арнайы құралдар мен жабдықтар арқылы жинау, сұрыптау және сақтау жұмыстарының сапасын бақылау. 4. Өнімді жинау, тасымалдау және сақтауға қою логистикасын ұйымдастыру. 5. Жинау науқаны кезінде персонал жұмысына үйлестіру жүргізу. 6. Алғашқы өңдеуге тартылған жабдықтардың техникалық жай-күйін бағалау. 7. Өнімді жинау және сақтау кезінде еңбек қауіпсіздігі мен өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау.

		Білімдер:
		1. Ауыл шаруашылығы дақылдарының сапа көрсеткіштері, өнімді жинау мерзімдері мен әдістерін анықтау технологиялары. 2. Ауыл шаруашылығы дақылдарын өсіру және жинаудың экологиялық тұрғыда қауіпсіз технологиялары. 3. Алғашқы өңдеу және сақтау кезінде өсімдік шаруашылығы өнімінің сапасын стандарттау және растау негіздері. 4. Әртүрлі өнім түрлерін сақтау шарттары (температура, ылғалдылық, желдету). 5. Қоймалар, сақтау жабдықтары және желдету жүйелерін пайдалану ережелері. 6. Алғашқы өңдеу түрлері мен әдістері: тазалау, кептіру, сұрыптау.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Күйзеліске тұрақтылық Шыдамдылық Командада жұмыс істей білу Дәлдік Аналитикалық ойлау Сыпайылық Мейірімділік	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚН ҚР 1.03-07-2007 «Жылуоқшаулағыш материалдар өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитария қағидалары». 2. ҚН ҚР 1.03-06-2007 «Құрылыс материалдары өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитарияның жалпы қағидалары». 3. ҚН ҚР 4.01-01-2011 «Ғимараттар мен құрылыстардың ішкі су құбыры және кәріз жүйесі». 4. ҚН ҚР 2.02-01-2023 «Ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігі». 5. Техникалық регламент «Жем-шөп пен азықтық қоспалардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар», Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 263 қаулысымен бекітілген. 6. Қазақстан Республикасының Су кодексі № 481, 2003 жылғы 9 шілде. 7. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығы «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы. 8. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі № 414-V ҚРЗ, 2015 жылғы 23 қараша. 9. Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі № 350-VI, 2020 жылғы 29 маусым. 10. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» заңы № 151, 1997 жылғы 11 шілде. 11. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңы № 410-V ҚРЗ, 2015 жылғы 18 қараша.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	4	Азықты дайындау және даярлау жөніндегі білікті жұмысшы
	6	Агроном
14. Кәсіптің карточкасы «Зертхана бастығы (ауыл шаруашылығында)»:		
Топтың коды:	1310-1	
Қызмет атауының коды:	1310-1-034	
Кәсіптің атауы:	Зертхана бастығы (ауыл шаруашылығында)	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	
СБШ бойынша біліктілік ішкі деңгейі:		
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:	Басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығын бекіту туралы Қазақстан Республикасы Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2020 жылғы 30 желтоқсандағы № 553 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 31 желтоқсанда № 22003 болып тіркелді. 16-параграф. Институттың ғылыми-зерттеу бөлімінің (бөлімше, зертхана) меңгерушісі (бастығы)	

Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: Агрономия	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары оқу орнынан кейінгі білім (магистратура, резидентура)	Мамандық: Агрономия	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:	Кадрларды даярлаудың тиісті бағыты бойынша жоғары (немесе жоғары оқу орнынан кейінгі) білім, доктордың, ғылым кандидатының, философия докторының (PhD) немесе бейіні бойынша докторлың ғылыми дәрежесі (немесе дәрежесі), ғылыми еңбегінің болуы, ғылыми және ұйымдастырушылық жұмыстардағы өтілі кемінде 5 жыл болуға тиіс.		
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:	1310-1-030 - Станция меңгерушісі (ауыл шаруашылығында)		
Қызметтің негізгі мақсаты:	Жаңа техника мен технологияны игеру негізінде бәсекеге қабілетті, экологиялық қауіпсіз өсімдік шаруашылығы өнімдерін өндіруге бағытталған жұмыстарды ұйымдастыру және жүргізу, өнім, топырақ және топырақ сапасының қолданыстағы өндірістік, экологиялық стандарттар мен нормативтерге сәйкестігін зертханалық бақылауды қамтамасыз ету.		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Өсімдік тектес азықтардың сапасын бағалау үшін агрохимиялық талдауларды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Топырақ пен грунт сапасына зертханалық бақылауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін және олардың сапасын арттыру жөніндегі жұмыстарды іске асыру шеңберінде өндірістік міндеттерді шешу	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Өсімдік тектес азықтардың сапасын бағалау үшін агрохимиялық талдауларды ұйымдастыру және жүргізу.	Дағды 1: Құнарландырылған және өзге де азықтардың сапасын бағалау	Машықтар:	
		1. Концентратталған және қоспалы жемдердің қоректік құндылығын есептеу әдістемелерін пайдалану. 2. Әртүрлі концентраттардың химиялық құрамын, энергиялық және биологиялық құндылығын бағалау. 3. Жануарлар мен құстардың түрі, жасы және өнімділігін ескере отырып, жем рационын құрастыру және түзету. 4. Концентратталған жемдердің құрамының нормативтерге сәйкестігін бақылау. 5. Рациондағы қоректік заттардың балансының есептеу әдістерін қолдану. 6. Жем сапасы мен теңгерімділігі туралы бағалау нәтижелері бойынша есептер дайындау.	
		Білімдер:	
		1. Концентратталған және басқа да өсімдік негізіндегі жемдерді өндіру технологиялары мен режимдері. 2. Концентратталған жемдердің сапасын лабораториялық бақылау бойынша стандарттар, техникалық шарттар, әдістемелер мен нұсқаулықтар. 3. Жануарлар мен құстарды рационалды азықтандыру негіздері. 4. Жемдерді қоректік заттар бойынша бағалау жүйесі (алмасу энергиясы, шикі протеин, талшық және т.б.). 5. Концентратталған жемдердің сапасын сақтау мақсатында сақтау және тасымалдау әдістері. 6. Ауыл шаруашылығы жануарларының түрлері бойынша жем тұтыну нормалары.	
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді	

	Дағды 2: Сүрленген азықтардың сапасын бағалау	Машықтар:
		1. Әртүрлі шырынды жемшөптердің қоректік құндылығын есептеу әдістемелерін қолдану. 2. Жемшөптердің ботаникалық құрамын сорлы қоспалардың бар-жоғын және үлгілердің жемшөптік құндылығын анықтау. 3. Лабораториялық талдау үшін жемшөптен орташа сынамалар алу талаптарына сай іріктеу. 4. Агрохимиялық талдау жүргізу үшін лабораториялық аспаптар мен құрал-жабдықтарды пайдалану. 5. Тексеру нәтижелерін талдап, шырынды жемшөптердің сапасы туралы қорытынды жасау. 6. Жемшөп талдау нәтижелері бойынша есеп жүргізу және құжаттаманы толтыру.
		Білімдер:
		1. Агрохимиялық жұмыстарды жүргізу нормалары мен регламенттері. 2. Қолданылатын материалдардың сипаттамалары (негізгі өсімдіктердің даму кезеңдері). 3. Шырынды жемшөптердің сапа көрсеткіштері (ылғалдылық, протеин, талшық, қант мөлшері және т.б.). 4. Жемшөп сынамаларын іріктеу, сақтау және тасымалдау талаптары. 5. Қоректік құндылықты және жемшөптің жарамдылығын анықтау әдістері. 6. Жемшөп өндірісінің негіздері және өсімдік тектес жемшөптерді классификациялау. 7. Лабораториялық талдауларды жүргізу кезінде қауіпсіздік талаптары.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 3: Ірі азықтардың сапасын бағалау	Машықтар:
		1. Қатты жемшөптердің (шөп, сабан және т.б.) қоректік құндылығын есептеу әдістемелерін пайдалану. 2. Қатты жемшөптердің шаруашылық бағалауы мен стандарттауын ұйымдастыру. 3. Қатты жемшөптен сынамалар алу және оларды лабораториялық талдауға дайындау. 4. Нормативтерге сәйкес талшық, протеин, ылғал және басқа көрсеткіштерді анықтау. 5. Алынған деректерді талдап, жемшөп сапасы туралы қорытынды жасау. 6. Қатты жемшөптерді сапа көрсеткіштері бойынша классификациялау және сұрыптау.
		Білімдер:
		1. Қатты жемшөптердің агрохимиялық сапасын бақылау ережелері. 2. Қолданылатын материалдардың сипаттамалары (жемшөп түрлері, негізгі өсімдіктердің сапасы). 3. Қатты жемшөптердегі қоректік заттардың құрамын анықтау әдістері. 4. Қатты жемшөптерге қойылатын мемлекеттік стандарттар мен техникалық шарттар. 5. Қатты жемшөптерді жинау, кептіру және сақтау кезіндегі сапаға әсер ететін факторлар. 6. Жемшөп сапасын бақылау кезінде құжат жүргізу тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 2: Топырақ пен грунт сапасына зертханалық		

бақылауды ұйымдастыру және жүргізу.	Дағды 1: Жұмыс сапасын бақылауды ұйымдастыру	Машықтар:
		1. Топырақ пен жердің агрохимиялық көрсеткіштерін бағалау үшін зертханалық талдауларды ұйымдастыру және жүргізу. 2. Зертханалық сынамаларға арналған үлгілерді іріктеу, дайындау және таңбалау. 3. Қышқылдық деңгейін, тұзданuын, органикалық заттардың, макро- және микроэлементтердің мөлшерін бағалау. 4. Көрсеткіштердің нормативтік мәндерден ауытқуын анықтау және мелиоративтік, агрохимиялық шаралар туралы ұсыныстар әзірлеу. 5. Зертханалық зерттеулер нәтижелері бойынша есеп жүргізу және құжаттаманы рәсімдеу. 6. Ғылыми деректерді талдап, оларды жем өндірісінде топырақ сапасын бағалауда қолдану.
		Білімдер:
		1. Ауылшаруашылық жерлерін топырақ-агрохимиялық, токсикологиялық және радиологиялық зерттеу әдістемелері. 2. Топырақтың классификациясы және оның агрохимиялық сипаттамасы. 3. Ауылшаруашылық өндірісін қамтамасыз ету үшін топырақ сапасына қойылатын нормативтік және техникалық талаптар. 4. Топырақтану, агрохимия және экология негіздері. 5. Химиялық реагенттермен және зертханалық жабдықтармен жұмыс істеу кезінде техника қауіпсіздігі талаптары. 6. Зертханалық зерттеу нәтижелері бойынша хаттамалар мен қорытындыларды рәсімдеу тәртібі.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Зертханалық зерттеуді орындау	Машықтар:
		1. Зертханалық жұмыстардың күнтізбелік жоспарларының, кестелерінің және мерзімдерінің орындалуын бақылау. 2. Агрохимиялық зерттеулердің күнтізбелік жоспарларын құруды, жүргізуді және уақытында түзетуді ұйымдастыру. 3. Зертханалық жұмыстардың нәтижелерін талдап, белгіленген талаптардан ауытқуларды анықтау. 4. Қызметкерлердің әрекетін үйлестіру, зертханалық зерттеулер әдістемелері мен стандарттарының сақталуын қамтамасыз ету. 5. Зертханалық тәжірибеде ішкі сапа бақылау жүйесін енгізуді қамтамасыз ету.
		Білімдер:
		1. Агрохимиялық және зертханалық жұмыстардың негізгі түрлерін жүргізу технологиясы. 2. Азықтар мен топырақ сапасын бақылау бойынша әдістемелік ұсынымдар және нормативтік құжаттар. 3. Өндірістік процесті ұйымдастыру және зертханалық зерттеулерді жоспарлау негіздері. 4. Сапаны бақылау нәтижелері бойынша құжаттаманы рәсімдеу талаптары. 5. Зертханалық деректердің дәлдігі, қайталануы және сенімділігін бағалау принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Еңбек функциясы 3: Ауыл шаруашылығы дақылдарының өнімділігін және олардың сапасын арттыру жөніндегі		

жұмыстарды іске асыру шеңберінде өндірістік міндеттерді шешу	Дағды 1: Азық сапасын анықтау	Машықтар:
		1. Азық сапасын анықтау бойынша ғылыми-өндірістік міндеттерді шешуге арналған ақпараттық іздеу және деректерді талдау. 2. Әртүрлі ауыл шаруашылығы жануарларының азық сапасын бақылауды ұйымдастыру және жүргізу. 3. Азықтардың тағамдық құндылығы, ылғалдылығы, ластануы және басқа көрсеткіштерін анықтау әдістерін таңдау және қолдану. 4. Алынған зертханалық деректерді талдап, негізделген қорытындылар жасау. 5. Азық сапасын бағалау нәтижелері бойынша есептер мен ұсыныстар әзірлеу.
		Білімдер:
		1. Азық сапасын зерттеудің негізгі зертханалық әдістері (органолептикалық, физика-химиялық, биохимиялық). 2. Азық сапасына қатысты нормативтік құжаттар мен стандарттардың талаптары. 3. Қазіргі заманғы зертханалық талдау әдістері мен азықтарды зерттеуде қолданылатын жабдықтар. 4. Азықтарды сақтау және айналымға енгізу шарттарына қойылатын техникалық және санитарлық талаптар. 5. Сапа бақылауы нәтижелерін рәсімдеу тәртібі және аналитикалық есептерді ұсыну.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
	Дағды 2: Зерттеушілер ұжымдарын қалыптастыру және ғылыми кадрлармен жұмыс жасау	Машықтар:
		1. Лабораториялық және агрохимиялық зерттеулер бағыттары бойынша қызметкерлер топтарын құру және міндеттерді бөлу. 2. Әртүрлі профильдегі мамандар арасындағы тиімді өзара әрекетті ұйымдастыру арқылы зерттеу міндеттерін іске асыру. 3. Технологияларды тасымалдау және сапаны бақылаудың ғылыми әдістерін өндірістік жағдайларға бейімдеу. 4. Ғылыми-өндірістік мақсаттарға жету үшін ұжымның жұмысын ынталандыру және үйлестіру. 5. Жас мамандарға нұсқау жүргізу және тәлімгерлік ұйымдастыру.
		Білімдер:
		1. Ғылыми және өндірістік кадрларды дайындау, біліктілікті арттыру және қайта даярлау бойынша түрлері, әдістері және нормативтік талаптар. 2. Ғылыми ұжымдардағы жобалық және командалық жұмыстың негіздері. 3. Ғылыми жетістіктерді өндірістік тәжірибеге енгізу әдістемелері. 4. Зерттеу қызметінде персоналды басқару және командалық динамика принциптері.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	Талап етілмейді
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Дербестік және жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Мақсаткерлік Сыпайылық Мейірімділік Бастамашылық Сыни ойлау Көшбасшылық Логикалық ойлау	

Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:	1. ҚН ҚР 1.03-07-2007 «Жылуоқшаулағыш материалдар өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитария қағидалары». 2. ҚН ҚР 1.03-06-2007 «Құрылыс материалдары өнеркәсібінде еңбек қауіпсіздігі және өндірістік санитарияның жалпы қағидалары». 3. ҚН ҚР 4.01-01-2011 «Ғимараттар мен құрылыстардың ішкі су құбыры және кәріз жүйесі». 4. ҚН ҚР 2.02-01-2023 «Ғимараттар мен құрылыстардың өрт қауіпсіздігі». 5. Техникалық регламент «Жем-шөп пен азықтық қоспалардың қауіпсіздігіне қойылатын талаптар», Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 18 наурыздағы № 263 қаулысымен бекітілген. 6. Қазақстан Республикасының Су кодексі № 481, 2003 жылғы 9 шілде. 7. Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығы «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентін бекіту туралы. 8. Қазақстан Республикасының Еңбек кодексі № 414-V ҚРЗ, 2015 жылғы 23 қараша. 9. Қазақстан Республикасының Әкімшілік рәсімдік-процестік кодексі № 350-VI, 2020 жылғы 29 маусым. 10. Қазақстан Республикасының «Қазақстан Республикасындағы тілдер туралы» заңы № 151, 1997 жылғы 11 шілде. 11. Қазақстан Республикасының «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңы № 410-V ҚРЗ, 2015 жылғы 18 қараша.	
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Агроном
	8	Бас агроном

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

15. Мемлекеттік органның атауы:
Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрлігі
Орындаушы:
Насырханова Б.К., +7 (771) 375 80 45, b.nasyrhanova@nasec.kz
16. Әзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
«Ұлттық аграрлық ғылыми-білім беру орталығы» Коммерциялық емес акционерлік қоғамы
Жоба жетекшісі:
Насырханова Б.К.
E-mail: b.nasyrhanova@nasec.kz
Телефон нөмірі: +7 (771) 375 80 45
Орындаушылар:
Кенжегулова М.Б., +7 (775) 603 30 97, m.kenzhegulova@nasec.kz
17. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес: 15.05.2025 ж.
18. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: 24.09.2025 ж.
19. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: 24.09.2025 ж.
20. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: Нұсқа 2, 2025 ж.
21. Болжамды қайта қарау күні: 26.10.2029 ж.